

M A T E R I Á L

Pro jednání: Rady města k bodu č. 13
Předkládá: OKT
Termín konání: 31.01.2017

Věc: Vyhodnocení kladů a záporů sloučení škol v Boskovicích v jeden celek, včetně ekonomického vyhodnocení

Projednáno a doporučeno: PV 24.01.2017
KVV 30.03.2015
ŠR 08.04.2015

Stanovisko právníka: Mgr. Miluše Rozkošná - souhlasí

Stanovisko dotčených odborů: - nevyžaduje se

Zpracovatel/ka: Ing. Jana Lišková

Předkládá: Mgr. Dagmar Hamalová

Návrh na usnesení je součástí předkládaného materiálu.

1. Důvody sloučení základních škol v roce 2005

Sloučení tří základních škol v roce 2005 předcházelo projednání tématu v komisi pro výchovu a vzdělávání, diskuze odborné veřejnosti a zpracování Koncepce mateřského a základního školství v Boskovicích. V koncepci byla shrnuta fakta, která vedla k myšlence sloučení tří základních škol v jeden celek. Bylo zde uvedeno, že v důsledku dlouhodobého poklesu porodnosti dochází ke snižování počtu žáků nastupujících do 1. ročníku, ale přesto je důležité zajistit co nejlepší podmínky pro vzdělávání a vytvořit rovnocenné a optimální podmínky pro všechny děti. V případě sloučení bylo také nezbytné zachovat tři školní budovy, což mělo zajistit optimální využití prostorových kapacit a technického vybavení.

V důsledku očekávaného snižování počtu žáků v jednotlivých školách by mohlo dojít k postupnému snižování limitu počtu zaměstnanců (pedagogických i nepedagogických) a tím ke snížení kvality vyučovacího procesu (aprobovanosti výuky) a k problémům se zajištěním chodu školy z hlediska provozu (např. úklid a údržba).

V Koncepci se po sloučení škol předpokládalo snížení provozních nákladů na jejich řízení, administrativu a poukazovalo se na skutečnost, že v návaznosti na normativní způsob financování obecního školství by mohlo dojít s ohledem na postupné snižování počtu žáků ke snižování přímých nákladů na vzdělávání hrazených ze státního rozpočtu. Vycházelo se z tehdy platných postupů přidělování státních prostředků.

2. Důvody sloučení mateřských škol v roce 2008

Na základě dobré zkušenosti se sloučením základních škol rozhodlo zastupitelstvo města také o sloučení stávajících tří mateřských škol do jedné příspěvkové organizace a to s účinností

od 01.07.2008. Vznikla jedna mateřská škola se třemi odloučenými pracovišti. Také sloučení mateřských škol předcházelo projednání se zaměstnanci i čerpání zkušeností z jiných měst, kde již měli mateřské školy sloučené. V materiálu předkládaném zastupitelstvu byla již tehdy sepsána očekávaná pozitiva a negativa sloučené mateřské školy. Jednalo se o následující pozitiva: úspora pracovníků na vedoucích pozicích a v administrativě, hospodaření s velkým rozpočtem a operativní nakládání s finančními prostředky a s tím související hospodaření s fondy organizace. Dále se očekávalo zpracování nového výchovně vzdělávacího programu, sjednocení postupu při zápisu, jednodušší přesuny dětí mezi pracovišti dle požadavků rodičů, bezproblémový chod prázdninového provozu, operativní postup při provozování logopedických tříd a v pracovně právní oblasti lepší možnosti při vzájemné výpomoci v době nepřítomnosti pracovníků v rámci jednoho pracovního poměru. Předpokládalo se, že na sloučenou mateřskou školu bude nahlíženo jako na tři zařízení a dle metodiky odboru školství JMK budou přiděleny prostředky ze státního rozpočtu ve stejné výši jako v případě tří samostatných škol.

Očekávala se také negativa, ke kterým patřilo to, že ředitelka bude mít dále k zaměstnancům, finanční náklady spojené se sloučením škol a možnost negativního postoje veřejnosti, i když pro děti a rodiče se neočekávaly velké změny.

3. Naplnění důvodů, které vedly ke sloučení základních škol

Dnes tři pracoviště jedné základní školy umožňují přijmout všechny žáky a současně rovnoměrně a optimálně naplnit třídy, i když je nutné některé žáky zařadit na jiné pracoviště, než které si rodiče vybrali. Lze také využívat prostory i materiální vybavení jednoho pracoviště žáky a učiteli z jiného pracoviště. Výhodou je i zakoupení softwaru s multilicencemi, který je možno nainstalovat na neomezený počet počítačů na všech třech pracovištích.

Je zajištěna vysoká aprobovanost pedagogických pracovníků, jejich úvazky lze rozdělit na jednotlivá pracoviště, aprobovaně jsou tedy odučeny i předměty s nízkou týdenní hodinovou dotací, např. chemie nebo ruský jazyk. Podobně lze rozdělit úvazek u nepedagogických pracovníků, což jsou kuchařky, uklízečky a administrativní pracovníci. Tak je zajištěna možnost maximálního naplnění úvazků. Výhodou je i to, že v případě nutnosti zastupování nepřítomného zaměstnance je možná výpomoc v rámci jednoho pracovního poměru. Tento klad v podobě vysoké aprobovanosti je však spojen s nevýhodou pro zaměstnance, který musí v případě úvazku na více pracovištích během vyučování přecházet mezi pracovišti.

Po sloučení školu řídí jeden ředitel, který má jednoho statutárního zástupce, a každé pracoviště má jednoho zástupce (před sloučením měla každá škola jednoho ředitele a dva zástupce). Mzdovou agendu dnes vykonává jedna mzdová účetní a škola má dále tři účetní (před sloučením pracovala na každé škole jedna mzdová účetní a jedna účetní).

Došlo tedy k úspoře počtu zaměstnanců ve vedení školy a na administrativních pozicích. Počet pedagogických pracovníků se odvíjí od počtu žáků. Mzdové prostředky pro pedagogické i nepedagogické pracovníky však pocházejí ze státního rozpočtu, takže tato úspora se nijak nedotýká rozpočtu ze strany zřizovatele.

4. Naplnění důvodů, které vedly ke sloučení mateřských škol

Také mateřská škola má nyní jednu ředitelku, jednu statutární zástupkyni a na každém pracovišti je jmenována jedna zástupkyně pracoviště, v administrativě pracuje jedna mzdová účetní a jedna účetní. Byl zpracován školní vzdělávací program, do kterého byly zapracovány profilace jednotlivých pracovišť. Dnes jsou děti přijímány do jedné mateřské školy, v případě velkého zájmu na jednom pracovišti lze místní děti přesunout na jiné pracoviště. Nedochozí již k situaci, kdy do jedné nenaplněné školky byly přijímány děti přespolní a v jiné školce s více žádostmi, než byla kapacita, nebyly umístěny ani děti místní. Kapacita mateřské školky je tak využívána přednostně pro boskovické občany. I v době prázdnin je zajištěn provoz střídavě vždy na jednom pracovišti, což je finančně a organizačně efektivní. V mateřské škole jsou zřízeny tři logopedické třídy, při jejich umístění na jednotlivých pracovištích se přihlíží i k požadavkům rodičů. Novela školského zákona z roku 2016 určila obcím povinnost stanovit školské obvody, je-li v obci více než jedna mateřská škola. Velkou výhodou sloučených mateřských škol v Boskovicích bude i nadále možnost rodičů zvolit pro své dítě pracoviště, např. i podle profilace pracoviště, bez ohledu na místo trvalého pobytu, samozřejmě s ohledem na kapacitu pracoviště.

5. Finanční prostředky ze státního rozpočtu

Jsou určeny na platy, náhrady platů, na odměny a odstupné, na výdaje na úhradu odvodu z úhrnu mezd na veřejná pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. Jejich výše je stanovena podle krajských normativů na jednotku výkonu, tím se zde rozumí skutečný počet žáků. Výše (ONIV) je podle počtu žáků, je tedy stejný objem finančních prostředků v případě školy sloučené jako v případě tří oddělených škol.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví na kalendářní rok republikové normativy pro jednotlivé věkové kategorie (dítě, žák) a na základě těchto normativů přidělí finanční prostředky krajům. Krajské úřady stanoví krajské normativy pro jednotlivé druhy škol na jednotku výkonu, tím se v mateřské a základní škole rozumí skutečný počet žáků. Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů jsou uvedeny v § 2 vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. Škola získává finanční prostředky ze státního rozpočtu na základě výpočtu s pomocí normativů stanovených krajským úřadem v souladu se směrnicí.

Normativy jsou nyní stanoveny tak, že jsou více podporovány obecní školy s nižším počtem žáků, týká se to finančních prostředků na pedagogické i nepedagogické pracovníky.

Základní škole Boskovice, p. o. s více jak 1.200 žáky je nevýhodně stanovený normativ alespoň částečně dorovnan v dohodovacím řízení, které probíhá po stanovení výše objemu finančních prostředků ze státního rozpočtu, je zde přihlíženo na odloučená pracoviště. Mateřská škola Boskovice, p. o. má ve srovnání se školou základní méně dětí - 415, normativ je tak výhodnější než u školy základní, i mateřská škola žádá o navýšení finančních prostředků na odloučená pracoviště v dohodovacím řízení.

Výše příspěvků ze státního rozpočtu v roce, kdy došlo ke sloučení škol a v roce následujícím jsou uvedeny v tabulkách 1a a 1b.

V tabulkách 2a a 2b jsou výše finančních příspěvků ze státního rozpočtu v roce 2015, v tabulkách 3a a 3b v roce 2016 - pro sloučenou školu a varianta pro tři odloučená pracoviště. Dále finanční prostředky poskytnuté v rámci dohodovacího řízení na odloučená pracoviště.

Tab. č. 1a: Výše finančních příspěvků ze státního rozpočtu v roce, kdy došlo ke sloučení základní školy a v roce následujícím:

Základní škola	Rok 2005			Celkem za rok 2005	Rok 2006
	9. května	Slovákova	Sušilova		01/06 - 12/06
	01/05 - 12/05	01/05 - 06/05	01/05 - 06/05		
Platy	19.345	5.117	3.868	28.330	28.061
OON	105	28	13	146	0
Odvody, FKSP, ONIV	8.060	2.119	1.527	11.706	11.713
Přímé náklady na vzdělávání (celkem)	27.510	7.264	5.408	40.183	39.774

Údaje jsou v tis. Kč, zaokrouhleno

Zdroj:

Výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství P1-04 (Platy, OON – ostatní osobní náklady)
Rozpis rozpočtu odboru školství JMK (Pojistné, FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb, ONIV - ostatní neinvestiční výdaje)

Tab. č. 1b: Výše finančních příspěvků ze státního rozpočtu v roce, kdy došlo ke sloučení mateřské školy a v roce následujícím:

Mateřská škola	Rok 2008			Celkem za rok 2008	Rok 2009
	Lidická	Bílkova	Na Dolech		

	01/08 - 12/08	01/08 - 06/08	01/08 - 06/08		01/09 - 12/09
Platy	6.938	1.881	1.264	10.083	11.194
OON	241	19	0	260	23
Odvody, FKSP, ONIV	1.381	1.441	965	3.787	3.849
Přímé náklady na vzdělávání (celkem)	8.560	3.341	2.229	14.130	15.066

Údaje jsou v tis. Kč, zaokrouhleno

Zdroj:

Výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství P1-04 (Platy, OON – ostatní osobní náklady)
Rozpis rozpočtu odboru školství JMK (Pojistné, FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb, ONIV - ostatní neinvestiční výdaje)

Tab. č. 2a: Výše finančních příspěvků základní školy ze státního rozpočtu v roce 2015:

Základní škola rok 2015	Sloučená varianta	Odloučená varianta - celkem	Dohodovací řízení (DŘ)	Sloučená varianta + DŘ
Platy	30.377	32.494	815	31.192
OON	52	52	0	52
Odvody, FKSP, ONIV	11.924	12.682	286	12.210
Přímé náklady na vzdělávání (celkem)	42.353	45.228	1.101	43.454

Údaje jsou v tis. Kč

Zdroj: Rozpis rozpočtu odboru školství JMK

Tab. č. 2b: Výše finančních příspěvků mateřské školy ze státního rozpočtu v roce 2015:

Mateřská škola rok 2015	Sloučená varianta	Odloučená varianta - celkem	Dohodovací řízení (DŘ)	Sloučená varianta + DŘ
Platy	12.865	13.012	365	13.230
OON	73	73	0	73
Odvody, FKSP, ONIV	4.690	4 804	128	4.818
Přímé náklady na vzdělávání (celkem)	17.688	17.889	493	18.181

Údaje jsou v tis. Kč

Zdroj: Rozpis rozpočtu odboru školství JMK, návrh rozpisu rozpočtu odboru školství JMK (odloučená varianta - celkem)

Ředitel základní školy v dohodovacím řízení v roce 2015 žádal o navýšení finančních prostředků z důvodu ztížených podmínek školních jídelen (tři školní kuchyně, jejich kapacita neumožňuje zřídit 1 vývařovnu a obědy rozvážet), je zde zahrnuto i navýšení kapacity dvou oddělení školní družiny k 01.01.2015. Ředitel žádal o navýšení počtu nepedagogických zaměstnanců, i když se normativní počet nepedagogů oproti minulým letům zvýšil v souvislosti s nárůstem dětí. Co se týká počtu pedagogických zaměstnanců, dochází k úspoře v počtu vedoucích zaměstnanců a v optimálním naplnění tříd.

Ředitelka mateřské školy v dohodovacím řízení v roce 2015 žádala o finanční prostředky z důvodů specifických podmínek ve školní jídelně a z důvodů náročných provozních podmínek na odloučených pracovištích, v dohodovacím řízení byla také zohledněna náročnost ve speciálních třídách pro děti s vadami řeči (zvláštní příplatky).

Tab. č. 3a: Výše finančních příspěvků základní školy ze státního rozpočtu v roce 2016:

Základní škola rok 2016	Sloučená varianta	Odloučená varianta - celkem	Dohodovací řízení (DŘ)	Sloučená varianta + DŘ
Platy	34.251	36.317	660	34.911

OON	5	55	0	55
Odvody, FKSP, ONIV	13.514	14.245	235	13.749
Přímé náklady na vzdělávání	47.820	50.617	895	48.715

Údaje jsou v tis. Kč

Zdroj: Rozpis rozpočtu odboru školství JMK

Tab. č. 3b: Výše finančních příspěvků mateřské školy ze státního rozpočtu v roce 2016:

Mateřská škola rok 2016	Sloučená varianta	Odloučená varianta - celkem	Dohodovací řízení (DŘ)	Sloučená varianta + DŘ
Platy	13.585	12.964	244	
OON	66	66	0	
Odvody, FKSP, ONIV	5.065	4.844	87	
Přímé náklady na vzdělávání	18.716	17.874	331	

Údaje jsou v tis. Kč

Zdroj: Rozpis rozpočtu odboru školství JMK, návrh rozpisu rozpočtu odboru školství JMK (odloučená varianta - celkem)

Finanční prostředky poskytnuté v rámci dohodovacího řízení v roce 2016 pro základní školu byly na odloučená pracoviště, ztížené podmínky školní jídelny, je zde zahrnuto i navýšení 1 asistenta pedagoga a žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mateřské škole byl dohodovacím řízením navýšen rozpočet opět na odloučená pracoviště a na částečné pokrytí zvláštního příplatku ve speciálních třídách.

Hodnoty v tabulce 3a pro odloučenou variantu základní školy připravil odbor školství JMK k dohodovacímu řízení. Hodnoty v tabulce 3b s údaji mateřské školy pro sloučenou variantu jsou z konečného rozpočtu odboru školství JMK a hodnoty pro odloučenou variantu z návrhu rozpočtu odboru školství JMK. Hodnoty nelze srovnávat, od návrhu rozpočtu do konečného rozpočtu se změnil krajský normativ, z kterého jsou částky na jednotlivé ukazatele vypočítány, konečný rozpis rozpočtu byl výhodnější. V konečném rozpočtu již nebyly údaje pro odloučenou variantu k dispozici. Z tohoto důvodu není určena ani celková částka v posledním sloupci v tabulce, údaje by nebyly srovnatelné.

6. Změna financování regionálního školství

Od 01.01.2018 má dojít ke změně financování regionálního školství. V základních školách bude výše finančních prostředků odvozena od rozsahu vzdělávání a počtu pedagogických pracovníků prostřednictvím normativů stanovených centrálně Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nikoliv jen od počtu žáků. Zohledňovat se bude průměrná naplněnost tříd a podíl žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávanými v běžných třídách. V mateřských školách budou normativy ministerstva stanoveny na maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti. U nepedagogických pracovníků se stanoví normativy na školu, na pracoviště a na třídu, čímž bude možné zohlednit různá specifika škol, např. velikost škol, odloučená pracoviště, apod. Činnosti, na něž budou prostředky ze státního rozpočtu vyčleněny, se nezmění (platy, odvody, fond kulturních a sociálních potřeb, ostatní neinvestiční výdaje - podrobně jsou uvedeny v části 3).

Zdroj: Reforma financování regionálního školství. MŠMT [online]. 2016 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/financovani-regionalniho-skolstvi>

7. Příspěvek zřizovatele na provoz

Výhodou sloučené školy je jistě i hospodaření s velkým rozpočtem, což umožňuje operativně nakládat s prostředky zřizovatele podle aktuálních potřeb na jednotlivých budovách.

Tab. č. 4a: Výše finančních příspěvků v roce, kdy došlo ke sloučení základní školy a v roce následujícím:

Název ZŠ	Rok 2005	Celkem	Rok 2006
----------	----------	--------	----------

	leden - červen	červenec - prosinec	za rok 2005	leden - prosinec
ZŠ nám. 9. května	1.311	0	1.311	0
ZŠ Slovákova	1.667	0	1.667	0
ZŠ Sušilova	1.453	0	1.453	0
ZŠ Boskovice	0	4.288	4.288	9.165
Celkem	4.431	4.288	8.719	9.165

Údaje jsou v tis. Kč
Zdroj: FIN, MěÚ Boskovice

Rozdíl mezi rokem 2006 a 2005 činil 446 tis. Kč.

Tab. č. 4b: Výše finančních příspěvků v roce, kdy došlo ke sloučení mateřské školy a v roce následujícím:

Název ZŠ	Rok 2008		Celkem za rok 2008	Rok 2009
	leden - červen	červenec - prosinec		leden - prosinec
MŠ Lidická	708	0	708	0
MŠ Bílkova	702	0	702	0
MŠ Na Dolech	564	0	564	0
MŠ Boskovice	0	2 061	2 061	3 935
Celkem	1974	2 061	4 035	3 935

Údaje jsou v tis. Kč
Zdroj: FIN, MěÚ Boskovice

Rozdíl mezi rokem 2009 a 2008 činil -100 tis. Kč.

Tab. č. 5a: Výše finančních příspěvků na provoz základní školy v roce 2015 a pro rok 2016:

Rok 2015	Rok 2016
10.216	10.684

Údaje jsou v tis. Kč
Zdroj: Rozbor hospodaření ZŠ Boskovice, p. o., Rozpočet města Boskovice na rok 2016

Tab. č. 5b: Výše finančních příspěvků na provoz mateřské školy v roce 2015 a pro rok 2016:

Rok 2015	Rok 2016
3.018	3.418

Údaje jsou v tis. Kč
Zdroj: Rozbor hospodaření MŠ Boskovice, p. o., Rozpočet města Boskovice na rok 2016

Rozpočtové určení daní (RUD)

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, získává obec příspěvky podle počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (bez ohledu na trvalé bydliště), příspěvek na žáka je zohledněn v daňových příjmech města.

Výše příspěvku je určena podle počtu žáků navštěvujících školu nebo školy v obci, tedy ve stejné výši v případě sloučené školy i tří oddělených škol.

V roce 2015 byl příspěvek na žáka 8,246 tis. Kč, pro rok 2016 je 8,55 tis. Kč na žáka.

8. Hodnocení základní školy Českou školní inspekcí

V únoru 2016 byla provedena na základní škole inspekční činnost. Při kontrolní činnosti vybraných ustanovení školského zákona nebylo zjištěno jejich porušení - uvedeno v Protokolu o kontrole. Výsledky hodnocení České školní inspekce vyplývají z Inspekční zprávy - systém řízení školy odpovídá její velikosti a organizační struktuře subjektu vzniklého sloučením tří úplných základních škol. Účinně přispíval k bezproblémovému chodu školy. Řízení celého subjektu bylo efektivní.

Ředitel školy při plánování její činnosti v aktuálním roce vycházel z Koncepce rozvoje školy od 01.09.2014 vypracované na základě podrobné analýzy prostorových, materiálních, personálních

a ekonomických podmínek, ze zhodnocení výchovně-vzdělávacího procesu, stavu žáků a řízení školy. Koncepti, ve které jsou stanoveny krátkodobé i dlouhodobé cíle, se daří postupně naplňovat. Dokumentace související s řízením školy a promyšlená organizační struktura školy umožňovaly řediteli organizovat činnost školy, sledovat a hodnotit její vývoj v jednotlivých oblastech a operativně reagovat na zjištěné skutečnosti. Ve vnitřních dokumentech (Organizační řád – ZŠ Boskovice, pracovní náplně zaměstnanců) jasně vymezil kompetence a zodpovědnost pracovníků. Velmi dobrým předpokladem pro naplňování školních vzdělávacích programů bylo personální obsazení školy i školní družiny.

Škole se dařilo společně se zřizovatelem postupně udržovat dobrý technický stav zařízení a vybavení školy i družiny a průběžně vytvářet a zkvalitňovat materiální podmínky k realizaci školních vzdělávacích programů, které byly v souladu s těmito programy účelně využívány.

Škola využívala v roce 2014 k pokrytí svých nákladů více zdrojů financování. Jednalo se především o finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání, které vzhledem k růstu počtu žáků v běžných třídách vykazovaly rovněž vzrůstající tendenci. Příspěvky na provoz od zřizovatele využívala škola převážně k pokrytí provozních nákladů. Škola se aktivně zapojuje také do množství projektů, díky kterým mohla významně posílit i své materiální vybavení. V posledních dvou letech obdržela také finanční prostředky ze státního rozpočtu na rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy určené např. na zvýšení platů pedagogických pracovníků, zaměstnanců v regionálním školství, na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů, dotaci na technické práce, na čtenářskou a jazykovou gramotnost, prostředky na zabezpečení školy aj. Spíše ojedinělé finanční dary využila např. k vybavení družiny. Ke zlepšení hospodářského výsledku přispíval každoročně také výsledek hospodaření v rámci hospodářské činnosti školy. Škola hospodařila s finančními prostředky, které jí umožňovaly pokrýt náklady při uskutečňování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Podmínky vzdělávání měly ve vztahu k naplňovaným školním vzdělávacím programům očekávanou úroveň.

Zdroj: Inspekční zpráva České školní inspekce, čj. ČŠIB-155/16-B

9. Vyjádření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a České školní inspekce ke slučování a rozdělování základních škol v ČR

O vyjádření k dané problematice jsme požádali mailem také ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a českou školní inspekci. Zajímal nás současný trend ve fungování základních škol v rámci ČR, zda dochází k rozdělování škol dříve sloučených nebo naopak, zda se školy jednoho zřizovatele spíše slučují.

Podle informací oddělení školského rejstříku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nedochází ve větším měřítku k rozdělování škol dříve sloučených. Nebyl zaznamenán ani trend školy jednoho zřizovatele slučovat.

Informace České školní inspekce vycházejí z inspekční činnosti probíhající v několikaletém inspekčním cyklu. Není proto možné vysledovat jednoznačné trendové charakteristiky týkající se slučování či rozdělování vzdělávacích subjektů. Procesy slučování a rozdělování probíhají současně oběma směry, pro posouzení jejich míry, resp. případné převahy jednoho trendu by bylo třeba analyzovat uvedené změny plošně a v delším časovém období v celé vzdělávací soustavě.

Co se týká důsledků slučování či rozdělování škol pro kvalitu vzdělávání a dalších aspektů činnosti škol, poznatky inspekce ukazují, že jakákoliv generalizace by byla velkým zjednodušením a v důsledku by mohla být zavádějící. Vždy záleží především na konkrétních podmínkách jednotlivých subjektů, které se případ od případu liší, a na schopnosti a ochotě všech účastníků (včetně např. rodičovské veřejnosti) změnu přijmout a v rámci nových podmínek rozvíjet kvalitu vzdělávacího procesu a souvisejících služeb. Tyto procesy uvnitř školy přitom mají určitou dynamiku, to znamená, že např. v počátečním období po sloučení/rozdělení subjektů mohou nastávat spíše problémové situace a po delším období se stav konsoliduje a zlepšuje. To vše v závislosti na podmínkách a okolnostech popsanych výše. Česká školní inspekce proto rozhodně nevydává doporučení ve smyslu podpory slučování či rozdělování subjektů vykonávajících činnost škol a školských zařízení, a to ani v jednotlivých případech, ani v obecné rovině.

Maily jsou přílohou materiálu.

10. Spolupráce škol

Trendem poslední doby, jež má přinést vyšší kvalitu vzdělávání, je vznik větších školních jednotek (buď na více pracovištích, na více školách)¹⁾. Také připravované místní akční plány podporují vznik partnerství, která napomáhají zkvalitňování vzdělávání zejména v mateřských a základních školách. Výstupem MAP mají být aktivity, které přispějí ke zkvalitnění koordinace a spolupráce v zájmu dětí a žáků, k vybudování systému komunikace mezi aktéry. Tyto aktivity budou následně uplatnitelné v žádostech o podporu v operačních programech²⁾. Na vzájemné setkávání a sdílení zkušeností pedagogů jsou zacíleny i některé z výzev operačního programu výzkum, vývoj, vzdělávání (šablony).

Zdroj:

¹⁾ŠVANCAR, Radmil. Rozpočet 2016 je až na výjimky nominálně prorůstový. UN. 2016, 119(2), 4-8. ISSN 0139-5718.

²⁾Postup zpracování MAP

11. Shrnutí kladů a záporů sloučené základní a mateřské školy v Boskovicích

Základní škola

Klady

- rovnoměrné a optimální naplnění tříd
- úspora zaměstnanců ve vedení školy a na administrativních pozicích
- vysoká aprobovanost a pro ředitele možnost rozdělit úvazky na více pracovišť
- zastupování nepřítomného zaměstnance v rámci jednoho pracovního poměru i na jiném pracovišti
- hospodaření školy s velkým objemem finančních prostředků umožňuje lépe realizovat větší investiční akce a opravy
- jednorázové výdaje (např. vedení bankovních účtů, povinné revize)
- komunikace zřizovatele s jedním ředitelem, jedno účetnictví
- využití prostorů i pomůcek jednoho pracoviště žáky a učiteli z jiného pracoviště
- SW s multilicencemi lze využít na velkém množství počítačů na třech pracovištích
- škola s velkým počtem žáků je úspěšnější s některými žádostmi v dotačních programech (např. dotace na práci školního psychologa)

Zápory

- pro rovnoměrné naplnění tříd je nutné některé žáky přeřadit na jiné pracoviště
- ředitel sídlí na jednom pracovišti, má dále k zaměstnancům na jiných pracovištích
- finanční prostředky uspořené menším počtem zaměstnanců nejsou úsporou rozpočtu města,
- nevýhodně stanovený normativ pro větší školy
- nutnost přecházení učitelů na jiné pracoviště v případě úvazku na více pracovištích

Jedním z argumentů, který ve vztahu ke kvalitě vzdělávání sloučených škol ze strany veřejnosti zaznívá, je, že sloučená pracoviště nevytváří dostatečný prostor pro větší profilaci jednotlivých pracovišť. Na míru profilace školy má určující vliv způsob řízení, cíle a vize, které si ředitelé a jejich zástupci stanoví. Profilace školy a jejich pracovišť je možná bez ohledu na jejich velikost.

Mateřská škola

Klady

- úspora zaměstnanců ve vedení školy a na administrativních pozicích
- zastupování nepřítomného zaměstnance v rámci jednoho pracovního poměru i na jiném pracoviště
- hospodaření školy s velkým objemem finančních prostředků umožňuje lépe realizovat větší investiční akce a opravy
- jednorázové výdaje (bankovní účet)
- komunikace zřizovatele s jedním ředitelem, jedno účetnictví
- využití speciálních a kompenzačních pomůcek i dalšího materiálního vybavení na všech pracovištích
- do školy jsou na základě kritérií stanovených ředitelkou přednostně přijímány děti místní
- není nutné zřizovat školské obvody, v případě volné kapacity mohou děti navštěvovat pracoviště podle výběru
- je pokrytý i prázdninový provoz školy střídavě jedním z pracovišť
- možnost zřízení logopedické třídy na pracovišti podle požadavků rodičů

Zápory

- ředitelka sídlí na jednom pracovišti, má dále k zaměstnancům na jiných pracovištích
- některé děti musí být z kapacitních důvodů přeřazeny na jiné pracoviště
- v případě naplnění kapacity pracoviště, nemůže být některým rodičům vyhověno

12. Závěr

Město Boskovice je zřizovatelem základní školy, která vznikla sloučením 3 základních škol. Nyní má jedno ředitelství, výuka probíhá stále na 3 pracovištích.

Kvalita vzdělávání: Ukázalo se, že sloučení v roce 2005 přineslo svoje klady i zápory, ale fungování takto velké organizace v oblasti základního školství je možné. Během této doby nedošlo k žádnému závažnému problému v řízení školy ani ve výchovně vzdělávacím procesu. Také z hodnocení České školní inspekce - ze závěru inspekční zprávy vyplývá, že vzdělávání má očekávanou úroveň, k silným stránkám školy patří mimo jiné velmi dobře zvládnutá organizace vzdělávání, dobré vybavení pomůckami a technikou, dobrá, příjemná atmosféra a klima v průběhu základního vzdělávání.

V roce 2008 došlo ke sloučení 3 mateřských škol také s jedním ředitelstvím a zůstala zachována 3 pracoviště. Očekávané klady sloučení mateřských škol se naplnily. Přínosem je zejména optimální naplnění kapacity všech pracovišť pro děti z Boskovic.

Česká školní inspekce, kterou jsme požádali o stanovisko ve věci slučování a rozdělování základních škol, se sice nevyjádřila ve smyslu, že by přímo doporučila školu ponechat sloučenou nebo ji rozdělit, ale upozornila, že v počátečním stádiu změny subjektů - sloučení či rozdělení - tato změna může spíše přinést problémové situace. Efekty a výsledky sloučených škol je potřeba posuzovat v jednotlivých případech ve vztahu k místní úrovni.

Ekonomická stránka: Co se týká ekonomické stránky škol i ta má svoje klady a zápory. Ekonomické efekty škol jsou výrazně závislé na celostátním systému financování školství. S účinností od roku 2018 je připravovaná reforma financování regionálního školství s cílem stejných podmínek (co do počtu žáků) pro malé i velké školy. Jedno z kritérií pro stanovení státního

příspěvku bude i naplněnost tříd, což bude kritérium výhodnější pro školy s větším počtem žáků, neboť potom lze třídy optimálně naplnit.

Po vyhodnocení kladů a záporů sloučení základních a mateřských škol v Boskovicích včetně ekonomického hodnocení odbor OKT doporučuje ponechat Základní školu Boskovice, p. o. i Mateřskou školu Boskovice, p. o. jako sloučené subjekty se 3 pracovišti.

Pro další rozvoj základní a mateřské školy je důležité zpracování koncepce na následující období – v návaznosti na aktuální legislativu, trendy v oblasti vzdělávání a v návaznosti na strategický plán rozvoje města. Pro další období bude důležité řešit kapacitu škol, ekonomické parametry, efektivitu výkonu školy, ale také inovace a další rozvoj vzdělávací nabídky v návaznosti na spolupráci zřizovatele, učitelů, rodičů a žáků. V souvislosti s výše uvedeným je navrženo vypsání výběrových řízení na obsazení místa ředitelů obou škol.

Návrh na usnesení:

- 1) RM bere na vědomí předložený materiál
- 2) RM souhlasí s vypsáním výběrového řízení na místo ředitele/ky Základní školy Boskovice, p. o. a na místo ředitele/ky Mateřské školy Boskovice, p. o. po uplynutí šestiletého funkčního období
- 3) RM ukládá vypsání výběrového řízení na místo ředitele/ky Základní školy Boskovice, p. o. a na místo ředitele/ky Mateřské školy Boskovice, p. o.
T: únor 2018
O: OKT